

## **РЕЦЕНЗІЯ**

на дисертаційну роботу  
**Гагалюк Ольги Іванівни**  
на тему:

**«Гермінативні вектори розвитку промислових підприємств в умовах адміністративно-територіальної реформи»,**

подану до захисту на здобуття наукового ступеня доктора філософії  
з галузі знань 07 «Управління та адміністрування»  
спеціальності 073 «Менеджмент»

### **1. Актуальність обраної теми дисертації.**

Управління підприємством в умовах об'єднаних територіальних громад (ОТГ) визначає не лише екологічні тенденції його розвитку на тривалу перспективу, але і механізми для забезпечення гермінативної реалізації цієї стратегії. Такий підхід дозволяє прогнозувати можливі напрямки діяльності підприємства та обрати оптимальний шлях для досягнення максимальної екологічної корисності та доцільності.

У сучасних економічних умовах особливу увагу заслуговує гермінативна діяльність підприємства, яка не обмежується лише формуванням виробничої стратегії. Це включає оптимізацію асортименту, обсягу, якісних, кількісних та часових характеристик виробництва, а також ефективне використання ресурсів та створення організаційного механізму для стабільного функціонування підприємства. Це особливо важливо в умовах ОТГ, особливо в постконфліктних Європейсько-трансформаційних умовах. Формування гермінативних векторів розвитку та організаційного механізму для стабільного функціонування промислового підприємства дозволяє підвищити ефективність виробництва, впливає на його оновлення, раціональне використання ресурсів та забезпечує ритмічність діяльності. Авторка дослідження О. І. Гагалюк, акцентує увагу на цьому в своїй дисертаційній роботі на тему: «Гермінативні вектори розвитку промислових підприємств в умовах адміністративно-територіальної реформи», визначаючи важливість даної тематики для сучасної економічної науки та практики.

### **2. Оцінка змісту дисертації, її завершеності в цілому та оформлення.**

Дисертація складається із вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел і додатків. Основні результати дослідження викладено на 233 сторінках друкованого тексту, робота містить 35 рисунків, 26 таблиць, список використаних джерел із 176 найменувань, 42 додатки.

У **вступі** обґрунтовано актуальність теми дисертаційного дослідження, сформульовано його мету та основні завдання, визначено наукову новизну роботи та практичне значення отриманих результатів, наведено дані щодо апробації роботи і особистий внесок здобувачки.

У **першому розділі** «Теоретико-методичні передумови реалізації гермінативного розвитку промислових підприємств в умовах адміністративно-територіальної реформи» розглянуто концепцію

гермінативного розвитку промислових підприємств як частини стратегії розвитку територіальних одиниць, описано понятійний апарат та сутність цього підходу. Проаналізовано особливості функціонування механізмів управління, спрямованих на впровадження та реалізацію гермінативних векторів розвитку промислових підприємств в контексті адміністративно-територіальної реформи. Представлено методичний інструментарій для оцінювання гермінативних векторів розвитку промислових підприємств в умовах об'єднаних територіальних громад.

Розглянуті сучасний стан та оцінки вітчизняних та зарубіжних учених-економістів щодо гермінативного розвитку; підкреслено теоретичні засади та визначено понятійний апарат дослідження та описано напрями розвитку підприємств як частину організаційного процесу економічних реформ. Представлено характеристику принципів та закономірностей управління гермінативною діяльністю підприємств, а також подано класифікацію чинників, що сприяють ефективності їхньої діяльності.

**У другому розділі «Особливості реалізації організаційно – методичних засад переведення промислових підприємств України на гермінативні вектори розвитку в умовах реалізації адміністративної реформи»** визначено мету та завдання впровадження адміністративно-територіальної реформи в Україні та вивчено її вплив на формування гермінативних векторів функціонування та розвитку промислових підприємств. Проведено оцінювання критеріїв та показників економічної ефективності функціонування промислових підприємств в умовах адміністративно-територіальної реформи в Україні. Здійснено аналіз соціально-культурних та екологічних аспектів функціонування промислових підприємств у контексті об'єднаних територіальних громад.

**У третьому розділі «Стратегування гермінативних векторів розвитку промислових підприємств України в умовах адміністративно-територіальної реформи»** внесено пропозиції щодо удосконалення організаційно-економічного механізму реалізації стратегій гермінативного розвитку на промислових підприємствах в умовах адміністративно-територіальної реформи. Запропоновано використовувати моделювання для визначення шляхів удосконалення гермінативних векторів розвитку промислових підприємств України під час впровадження адміністративно-територіальної реформи. Розроблено методику для оцінки економічного ефекту та визначення можливостей синергетичної взаємодії під час реалізації гермінативних заходів розвитку на промислових підприємствах України відповідно до стандартів Європейського рівня.

**У загальних висновках** подано основні розгорнуті результати наукових досліджень і рекомендації для їх застосування на практиці. Дисертаційна робота має наукову новизну та практичну цінність.

**У списку використаних джерел** подані наукові праці, що відносяться до тематики дисертаційної роботи та є результатом аналізу сучасних досягнень наукових досліджень.

У додатках представлено додатковий матеріал, який доповнює наукові результати досліджень, а також акти впровадження отриманих результатів у виробничі та навчальні процеси.

### **3. Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами.**

Дисертаційне дослідження виконане відповідно до плану науково-дослідних робіт Тернопільського національного технічного університету імені Івана Пулюя, а саме науково-дослідної теми ВК 65-20 «Управління розвитком науково-інноваційного потенціалу бізнес-структур в умовах трансформаційної економіки і переходу до сталого розвитку».

### **4. Сутність обґрунтованості наукових положень і висновків.**

Наукові положення і висновки базуються на дослідженні праць вітчизняних і зарубіжних вчених, законодавчих актах та нормативно-правових документах, матеріалах міжнародних науково-практичних конференцій та семінарів. У процесі дослідження використовувались матеріали Державної служби статистики України, Міністерства соціальної політики України, Міністерства фінансів України, дані звітності підприємств, власні аналітичні розрахунки авторки, наукові праці вітчизняних і зарубіжних вчених-економістів.

У роботі використані загальнонаукові методи дослідження: теоретичного узагальнення, групування, абстрагування, порівняння, економіко-математичного моделювання, узагальнення, а також діалектичний, аналітичний, системний, статистико-економічний, абстрактно-логічний. Застосування ґрунтового науково-методичного апарату дозволило авторці дослідити теоретичні основи, принципи та методи та на цій базі розробити практичні рекомендації щодо формування виробничої стратегії підприємства.

### **5. Основні наукові результати, одержані автором, та їх новизна.**

Дисертаційне дослідження вирізняється науковою оригінальністю, яка виявляється у розробці концептуальних та методичних засад управління виробничою діяльністю підприємств, що працюють в умовах територіальних громад.

У науковій роботі: *вперше*:

– реалізовано пошук гермінативних векторів розвитку промислових підприємств в умовах адміністративно-територіальної реформи, зокрема розширено складові гермінативного розвитку (обґрунтовано необхідність введення інноваційної складової);

– визначено обов'язковість взаємодії та досягнення синергетичного ефекту в системі «промислове підприємство – ОТГ»;

– обґрунтовано необхідність реалізації гермінативних векторів розвитку у синергетичній взаємодії «промислове підприємство – об'єднана територіальна громада» і доведено, що досягти гермінативних векторів розвитку є можливим, коли отримується синергетичний ефект як для промислового підприємства, так і для ОТГ.

## **6. Практичне значення одержаних результатів.**

Практичне значення одержаних здобувачкою результатів полягає у широких можливостях впровадження розробленої стратегії формування гермінативного розвитку та організаційно-економічного механізму управління промисловим підприємством в умовах ОТГ, а також у реальній виробничій практиці. Здобуті результати дослідження знаходять широке застосування в практиці об'єднаних територіальних громад і сприяють забезпеченню екологічної стійкості промислових підприємств. Зазначене підтверджується актами впровадження розробок в діяльність підприємств та отриманими довідками про реалізацію основних результатів наукових досліджень.

Окремі результати дисертаційного дослідження використовуються у навчальному процесі Тернопільського національного технічного університету імені Івана Пулюя для підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальностей «Готельно-ресторанна справа», та «Менеджмент» (спеціалізація «Управління інноваційною діяльністю») при викладанні дисциплін «Екологічне управління підприємствами сфери послуг», «Управління інноваціями», «Управління конкурентоспроможністю», що забезпечується кафедрою управління інноваційною діяльністю та сферою послуг.

## **7. Відсутність (наявність) порушення академічної доброчесності.**

Вимоги академічної доброчесності дотримані – використання чужих наукових результатів без посилань на авторів у дисертаційній роботі не виявлено. Елементи фальсифікації чи фабрикації тексту в роботі відсутні.

## **8. Зауваження до дисертації.**

1. У першому розділі роботи потрібно було б більш детально описати кожен метод розрахунку, зробивши акцент на найефективнішому.

2. У другому розділі було б доцільно здійснити порівняльне оцінювання критеріїв та показників не лише економічної, але й екологічної та соціокультурної ефективності інноваційного розвитку промислових підприємств України в умовах адміністративно-територіальної реформи.

3. При визначенні поняття «гермінативного (сталого) розвитку» слід ширше описати його зв'язки з економічними, інноваційними, соціальними та іншими системами.

4. В науковій роботі доцільно було б вказати, чому для аналізу проведеного реформування, окрім західних областей, було обрано додатково Одеську, Харківську та Запорізьку області.

5. У роботі зустрічаються невдалі звороти, стилістичні помилки, поодинокі описки, деякі відхилення від встановленої економічної лексики та інше, але вони не змінюють загальної позитивної оцінки роботи.

## **9. Загальні висновки щодо дисертаційної роботи.**

Отже, дисертаційне дослідження Гагалюк Ольги Іванівни на тему: «Гермінативні вектори розвитку промислових підприємств в умовах адміністративно-територіальної реформи», представлене на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 073 «Менеджмент» (галузь знань 07 Управління та адміністрування) є актуальною, завершеною науково-дослідною роботою, яка містить наукову новизну, теоретичне і практичне значення, що відповідає вимогам Міністерства освіти і науки України, зокрема вимогам наказу МОН України № 40 від 12 січня 2017 року «Про затвердження вимог до оформлення дисертації» та Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затверженому постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44.

Таким чином роботу можна рекомендувати до захисту, а здобувачка Гагалюк Ольга Іванівна заслуговує на присудження їй наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 073 «Менеджмент».

Рецензент:

професор кафедри економіки та фінансів  
Тернопільського національного технічного  
університету імені Івана Пулюя,  
доктор економічних наук, професор

Ірина КРАМАР

Підпис Крамар І. Ю. засвідчую:  
Проректор з наукової роботи  
Тернопільського національного  
технічного університету імені Івана Пулюя,  
доктор технічних наук, професор

Павло МАРУЩАК